

Kristiinankaupungin aurinkovoimapuisto

Luontokartoituksen täydennys 4.8 2023

Liito-oravan inventointi Karhusaarentien varrella 2023

Mattias Kanckos
Augusti 2023

Käännös (ruotsi-suomi) Filemon Wolfram, 2025

Naturstigen 12

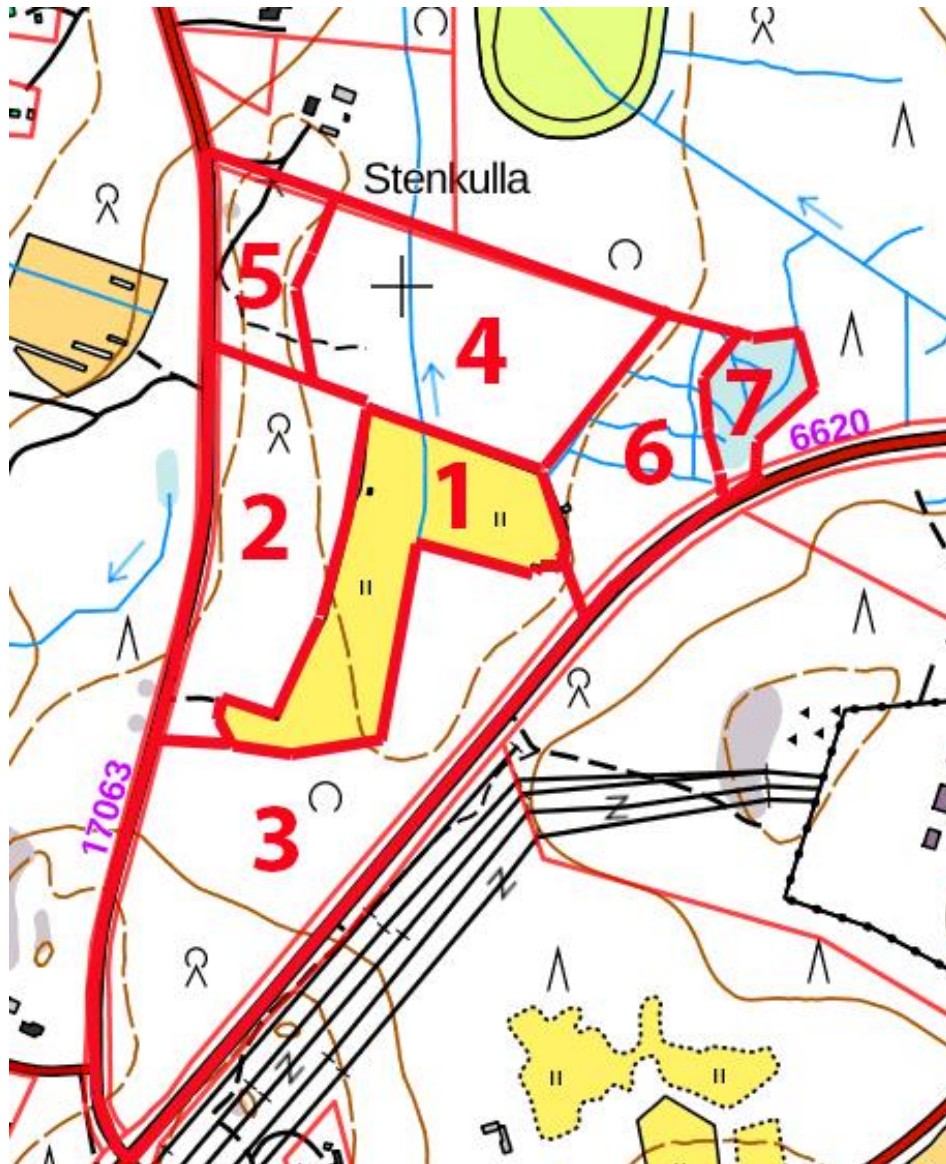
Tel: 050-5939536

1. Johdanto

Vasta perustettu yritys, Kristinestads solpark Ab, suunnittelee suurta aurinkovoimalaa Kristinestadin voimalaitoksen läheisyyteen. Kristinestad Solpark Ab:n tavoitteena on rakentaa aurinkovoimala noin 127 hehtaarin alueelle aivan Kristinestadin pohjoispuolelle. Yhtiö on hakenut suunnittelutarveratkaisua keväällä 2023. Kesällä 2022 laadittiin kaavoitetusta alueesta yksityiskohtainen luontokartoitus (Kanckos, M 2022), johon sisältyi useita lajiryhmiä ja myös liito-oravia. Vuoden 2022 luontoinventoinnissa ei suunnitellulta aurinkovoimala-alueelta löydetty jälkiä liito-oravista. ELY-keskuksen henkilökunta teki kuitenkin oman kenttäkäynnin alueelle 9. kesäkuuta 2023 ja löysi liito-oravan ulosteita Karhusaarentien varrelta, suunnitellulta aurinkovoima-alueelta Kristiinankaupungissa. Tämän liito-oravahavainnon varmistamiseksi ja alueen rajaamiseksi tehtiin uusi liito-oravien inventointi kyseisessä kuviossa. Liito-oravaa pidetään uhanalaisena lajina (VU) uusimman, vuonna 2019 tehdyn uhanalaisten lajien luokituksen mukaan, ja se on myös listattu EU:n luontodirektiivin liitteessä IVa. Direktiivin mukaan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tuhoaminen tai heikentäminen on kielletty, joten liito-oravien mahdollinen esiintyminen voi vaikuttaa kaavoitusprosessiin ja siihen, mitä alueita voidaan käyttää aurinkopuiston tarpeisiin.

2. Materiaalit ja menetit

Liito-oravien inventointi tehtiin 26. heinäkuuta 2023, noin kuukausi sen jälkeen, kun ELY-keskuksen henkilökunta löysi alueelta ulosteita. Ajoitus ei ole täysin optimaalinen liito-oravien inventoinnille, sillä nykyisten suositusten mukaan ne tulisi inventoida kevättalvella tai keväällä. Koska ulosteita löytyi ja alue on niin hyvin rajattu, voidaan silti pitää inventointia luotettavana. Sopivissa ympäristöissä liito-oravia inventoitiin etsimällä lajityypillisiä ulosteita puiden alta. Käytännössä ulosteita löytyy pääasiassa suurten kuusien ja haapojen alta, ja näitä puita tarkastettiin erityisen huolellisesti. Liito-oravien inventointi kattaa koko kuvan I.3 alueen Karhusaarentien luoteispuolella (kuva 1). Inventointialue on erittäin hyvin rajattu, koska kuvio I.1 (avoin niitty) ja kuvio I.6 (30-vuotias mäntymetsä) ovat täysin sopimattomia elinympäristöiksi liito-oraville. Myöskään aivan Karhusaarentien kaakkoispuolella ei ole sopivia ympäristöjä liito-oraville. Tämän liito-oravien inventoinnin on tehnyt FM-biologi Mattias Kanckos essnaturesta, jolla on 20 vuoden kokemus liito-oravien inventoinnista.

Kuva 1. Luontokartoituksen alue koostuu kuvasta I.3 Karhusaarentien länsipuolella yllä olevan vuoden 2022 luontoselvityksen mukaan.

3. Tulokset

Tutkimusalueella liito-oravan ulosteita löydettiin hyvin rajalliselta alueelta. Ulosteita löytyi vain viiden puun alta ja alle hehtaarin alueelta (kuva 2). Alueelta löydettiin kuitenkin myös pesäpuu. Pesäpuu koostuu kolopuuhaavasta, jonka alta löytyi varsin runsaasti ulosteita (kuva 3). Pesäkolon koordinaatit ovat 62.2931040 N 21.3663300 E. Pesäpuusta pohjoisempaa on useita suurempia kuusia, jotka sopisivat liito-oraville, mutta näiden puiden alta ei löytynyt ulosteita ollenkaan. Havainnot osoittavat, että liito-oravat oleskelivat tällä alueella vain tilapäisesti talven ja kevään 2023 aikana. Alueelta löytyi nimittäin vain kellertäviä ulosteita, joita yleensä esiintyy kevättalvikaudella. Vain osa kuvioista I.3 soveltuu liito-oraville. Kuvion eteläosassa kasvaa lähes yksinomaan lehtipuita, pääasiassa koivua, ja liito-oravalle välttämättömät suuremmat kuusipuut puuttuvat.

Kuva 2. Liito-oravien havaintoja Karhusaarentien vieressä. Pesäpuu on merkitty sinisellä ristillä.

Kuva 3-4. Liito-oravan pesäpuu Karhusaarentiellä vasemmalla ja keltaisia liito-oravan ulosteita kuusen alla pesäpuun lähellä oikealla.

4. Muut havainnot

Kuvioon I.3 on ainakin kolme liito-oravien pesäpönttöä sijoitettu vuoden 2022 luontoinventoinnin jälkeen. Pesäpöntöt sijaitsevat aivan Karhusaarentien läheisyydessä ja lähellä pysäköintialuetta, josta niiden tuominen oli lyhyt matka. Pesäpöntöt on sijoitettu niin näkyvästi ja avoimesti, että ne olisi varmasti löydetty, jos ne olisivat olleet paikalla vuoden 2022 luontoinventoinnin aikana. Pesäpöntöt ovat malliltaan sellaisia, että niiden koko ja suuaukon halkaisija huomioon ottaen ne sopivat liito-oraville. Pesäpöntöissä ei ollut asutusta 26. heinäkuuta 2023. Pesäpöntöt on sijoitettu hyvin matalalle noin kahden metrin korkeuteen, ja kaksi pesäpöntöstä on myös ripustettu nuorempiin, vapaasti seisoviin mäntyihin (kuva 5). Siten pesäpöntöt on sijoitettu maastoon ilman tikkaita. Jos pesäpönttöjen tarkoituksena on ollut houkutella liito-oravia paikalle, mikä vaikuttaa hyvin todennäköiseltä, pesäpöntöt ripustaneella henkilöllä ei ollut enempää tietoa liito-oravan ekologiasta ja elintavoista. Kunnan ja muiden päätöksentekoviranomaisten on hyvä olla tietoisia siitä, että jotkut ihmiset ja tahot saattavat tällä hieman kiistanalaisella tavalla yrittää vaikuttaa hankkeeseen liittyvään päätöksentekoprosessiin.

Kuva 5-6. Kaksi kuvassa näkyvistä kolmesta pesäpöntöstä. Pesäpöntöt on ripustettu matalalle ilman tikkaita nuoriin puihin. Kaksi pesäpöntöstä on myös ripustettu vapaasti seisoviin nuoriin mäntyihin.